

„Ateizmus : Teologické a filozofické otázky ateizmu.“

XIII. ročník medzinárodnej filozofickej konferencie Združenia učiteľov filozofie na teologických fakultách Českej a Slovenskej republiky. Nitra 6. – 8. septembra 2009

V dňoch 6. až 8. septembra 2009 sa konal v poradí už XIII. ročník filozofickej konferencie Združenia učiteľov filozofie na teologických fakultách Českej a Slovenskej republiky. Prvé ustanovujúce stretnutie tohto druhu sa konalo v Badíne v roku 1997, odvtedy sa každoročne striedavo koná na Slovensku a v Čechách. Miestom posledného stretnutia združenia bola Nitra a téma konferencie znela „Ateizmus : Teologické a filozofické otázky ateizmu.“ Zodpovedným za organizáciu celého stretnutia i za moderovanie bol národný predseda tohto združenia Gašpar Fronc (RKCMBF UK Bratislava).

Na stretnutí prednieslo svoje príspevky desať zástupcov z Čiech i zo Slovenska. V prvý deň stretnutia – pondelok 7. septembra – hneď po slávnostnom otvorení odznel v poradí prvý príspevok Rastislava Nemca (TF TU Bratislava) na tému *Nový humanizmus*. Autor poukázal na otázku ateizmu usilujúceho sa zaodiť svoje argumenty pod rúško humanizmu a predstavil tri základné a historicky dobre známe manifesty humanistov. Humanizmus renesancie a dnešný humanizmus nemajú podľa jeho názoru veľa spoločného. Dnešní humanisti vychádzajú z Sartrovho a Russellovho ponímania humanizmu, ktorý spočíva v úplnej nezávislosti od nejakého transcendentálneho základu.

Druhým referujúcim v poradí bol Martin Cajthaml a jeho príspevok niesol názov *Je možné pravé ľudské bytie bez Boha?* Vo svojom príspevku sa pokúsil analyzovať Patočkov postoj, respektíve postoje, pretože tento autor sa vo svojich postojoch ku problematike základu ľudskej osoby v Bohu dosť líši, a referát sa zaoberal práve touto témou – otázkou Božej imanentnej prítomnosti v osobe človeka, na ktorú odpovedal skôr negatívne.

Po diskusii vystúpila Oľga Gavendová (CMBF Bratislava) so svojím príspevkom *Hlúpost' – príčina ateizmu?*, v ktorom predstavila filozofickú reflexiu postoja talianskeho filozofa M. F. Scacciu k otázke ateizmu. Chcieť zúžiť multidimensionalitu človeka na horizontálnu rovinu sa podľa referentky zdá byť práve onou hlúpostou, ktorú ateizmus koná.

Po krátkej diskusii vystúpil so svojím príspevkom *Ateizmus a II. Boží príkázanie* Jan Samohýl (TF JU České Budějovice). Jeho referát mal za cieľ rozlíšiť sekularizmus a sekularitu a v súlade s týmto rozlíšením poukázať na istú ontoteo-

logickú tradíciu (K. Barth, Bultmann) vo filozofii náboženstva, prevažne z radov protestantských teológov. Ateizmus v tomto ponímaní dialektickej teológie dostáva trošku iný ako bežný význam.

Popoludní zasadala redakčná rada *Studia neoaristotelica* a po nej predniesol svoj príspevok I. Szanisló s názvom *Ateizmus v kontexte sekularizácie modernej spoločnosti*. Poukázal na niektoré aj katechizmové definície ateizmu a na pozadí súčasných autorov morálnej teológie vyhodnotil tento fenomén.

Príspevok Davida Peroutka *Ateizmus a negatívna teológia* priniesol niektoré súčasné postheideggerovské pohľady (B. Welte) na otázku ne/viery. Ateizmus by sa podľa tohto autora mohol dať transformovať na akúsi negatívnu teológiu.

V druhý deň konferencie predniesli svoje príspevky ešte štyria účastníci. Prvým bol P. Sousedík (Praha) s referátom *Možnosti ateizmu v analytickej filozofii*. Rozlíšil dva druhy ateizmu (metafyzický a terapeutický) a vo svojom referáte priblížil terapeutický ateizmus.

Luboš Rojka (TF TU Bratislava) vo svojom príspevku *Quentin Smith a jeho obhajoba ateizmu* poukázal na niektoré problémy dotýkajúce sa platnosti kauzality v kozmologickom modeli vzniku sveta.

V poradí predposledným aktívnym účinkujúcim bol Jozef Uram (TF Bádín). Jeho referát sa zaoberal aktom viery v učení kardinála Newmana. Vo svojom príspevku rozobral otázky ateizmu v období života kardinála Newmana a tým zasadil jeho výroky do kontextu doby.

Posledným aktívnym účastníkom bol Marián Ambrózy (Gymnázium Poprad), ktorý vo svojom príspevku *Kritický pohľad na niektoré ateistické argumenty marxistických fyzikov* poukázal na isté oporné body kritiky spomínaných fyzikov. Autor sa vo svojom príspevku usiloval vyjadriť a posúdiť tieto ateistické interpretácie a objaviť za nimi nánosy nepravdy.

Konferencia sa niesla v duchu veľmi pestrej diskusie, ktorá sa spontánne rozšírila aj v časoch voľna. Konferencia bola úspešne zavŕšená 8. septembra 2009 spoločným obedom a niet pochýb o tom, že priniesla veľmi zaujímavé obohatenie.

PhDr. Rastislav Nemeč, PhD.
Teologická fakulta Trnavskej univerzity
Kostolná 1, P. O. Box 173
814 99 Bratislava